

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001961

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-05-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аркушина Юлія Віталіївна

2. Yuliia Arkushyna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8157-1750

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5857

Повне найменування юридичної особи: Льотна академія Національного авіаційного університету

Код за ЄДРПОУ: 37939527

Місцезнаходження: вул. Степана Чобану, 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Льотна академія Національного авіаційного університету

Код за ЄДРПОУ: 37939527

Місцезнаходження: вул. Степана Чобану, 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Повне найменування юридичної особи: Центральнотукаїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.01.79.01, 14.35, 16.31.51

Тема дисертації:

1. Формування соціолінгвістичної компетентності у майбутніх фахівців права в закладах вищої освіти.
2. Formation of sociolinguistic competence in future law specialists in institutions of higher education.

Реферат:

1. Важливість формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права як складової професійної компетентності є одним із невідкладних завдань, як відзначається вітчизняними та зарубіжними

вченими. Підготовка майбутнього фахівця права дозволяє подолати суперечність, що виникла між потребою суспільства в компетентних фахівцях права та недостатнім рівнем підготовки студентів до міжнародної діяльності; між визнанням за соціолінгвістичною компетентністю важливої ролі в особистісно-професійному становленні майбутнього фахівця права і недостатньою розробленістю науково-методичного забезпечення розвитку соціолінгвістичної компетентності майбутнього фахівця права в системі закладів вищої освіти; між домінуючою спрямованістю педагогічного процесу у закладах вищої освіти на формування у студентів предметно-фахових знань та вмінь і недостатньою увагою до вивчення англійської мови та формування соціолінгвістичної англомовної компетентності майбутніх фахівців права. З'ясовано, що соціолінгвістична компетентність майбутнього фахівця права є складним, цілісним, індивідуально-психологічним, інтегрованим утворенням, яке об'єднує соціолінгвістичні знання, особистісне ставлення до іншомовних культур, дає змогу успішного спілкування з їхніми представниками, почуватися впевнено та комфортно в іншомовному соціолінгвістичному середовищі завдяки володінню способами застосування англійської мови в юридичній сфері; характеризує теоретичну і практичну готовність до соціолінгвістичної діяльності й розвитку якостей в студентів під час вивчення англійської мови. У структурі соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права виокремлено інформаційно-когнітивний, мотиваційно-ціннісний та діяльнісний компоненти. Критеріями визначення рівня сформованості інформаційно-когнітивного компонента соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права є аксіологічний, лінгвокультурологічний, практично-комунікативний. Розроблені критерії та показники дали змогу виділити три умовних рівні сформованості соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права у процесі професійної підготовки в умовах закладах вищої освіти: високий, достатній та початковий рівні. Дослідженням доведено позитивний вплив на формування соціолінгвістичної компетентності студентів юридичного факультету в закладах вищої освіти дисциплін психолого-педагогічної і спеціальної підготовки. Розширення змісту фахових дисциплін шляхом додання текстів, вправ, аудіо- та відео файлів соціолінгвістичного англомовного спрямування позитивно впливає на розвиток їхньої соціолінгвістичної компетентності як здатності особистості через адекватне розуміння та повагу до інших мов і культур виявляти активну і відповідальну життєдіяльність у соціумі. Педагогічними умовами формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права визначено: 1) реалізація англомовного ситуативного спілкування; 2) введення компетентнісно-орієнтованих завдань під час вивчення фахових дисциплін майбутніми фахівцями права; 3) проектування навчальної діяльності студентів як поетапної самостійної роботи, спрямованої на розв'язання проблемних ситуацій під час групового діалогу за участі викладача. Для розв'язання завдань вказаних етапів реалізації педагогічних умов формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права використовували такі методи: вправи, творчі завдання, написання творів-роздумів, ігри: ділові, сюжетні, ситуаційно-рольові; інтерактивні методи: мікрофон, карусель, акваріум, мозковий штурм; кейс-технології, метод проектів, метод CLIL тощо. Отримані результати дослідження підтвердили ефективність запропонованої методики реалізації педагогічних умов формування соціолінгвістичної англомовної компетентності майбутніх фахівців права.

2. The importance of forming the sociolinguistic competence of future law specialists as a component of professional competence is one of the urgent tasks, as noted by domestic and foreign scientists. The training of a future legal specialist allows one to overcome the contradiction that arose between society's need for competent legal specialists and the insufficient level of preparation of students for international activities; between the recognition that sociolinguistic competence plays an important role in the personal and professional development of a future legal specialist and the insufficient development of scientific and methodological support for the development of sociolinguistic competence of a future legal specialist in the system of higher education institutions; between the dominant focus of the pedagogical process in institutions of higher education on the formation of students' subject-specific knowledge and skills and insufficient attention to the study of the English language and the formation of sociolinguistic English-language competence of future law specialists. It was found that the sociolinguistic competence of the future legal specialist is a complex, integral, individual-psychological, integrated formation that combines sociolinguistic knowledge, a personal attitude to foreign cultures, enables

successful communication with their representatives, feeling confident and comfortable in a foreign language sociolinguistic environment due to mastery of methods of using the English language in the legal field; characterizes the theoretical and practical readiness for sociolinguistic activity and the development of qualities in students during the study of the English language. In the structure of the sociolinguistic competence of future law specialists, informational-cognitive, motivational-value, and activity components are distinguished. The criteria for determining the level of formation of the informational-cognitive component of the sociolinguistic competence of future law specialists are axiological, linguistic-cultural, and practical-communicative. The developed criteria and indicators made it possible to distinguish three conditional levels of formation of sociolinguistic competence of future legal professionals in the process of professional training in higher education institutions: high, sufficient, and initial level. Research has proven the positive influence on the formation of sociolinguistic competence of students of the Faculty of Law in institutions of higher education of the disciplines of psychological-pedagogical and special training. Expanding the content of professional disciplines by adding texts, exercises, and audio and video files of the sociolinguistic English-language direction has a positive effect on the development of sociolinguistic competence as the ability of an individual through adequate understanding and respect for other languages and cultures to manifest an active and responsible life in society. Pedagogical conditions for the formation of sociolinguistic competence of future law specialists are defined as 1) implementation of English-language situational communication; 2) the introduction of competence-oriented tasks during the study of professional disciplines by future law specialists; 3) design of students' educational activities as a step-by-step independent work aimed at solving problem situations during group dialogue with the participation of the teacher. The following methods were used to solve the tasks of the specified stages of implementing pedagogical conditions for the formation of sociolinguistic competence of future legal professionals: exercises, creative tasks, writing works-reflections, games: business, plot, situational role-playing; interactive methods: microphone, carousel, aquarium, brainstorming; case technologies, project method, CLIL method, etc. The obtained results of the study confirmed the effectiveness of the proposed methodology for the implementation of pedagogical conditions for the formation of sociolinguistic English language competence of future legal professionals.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Arkushina Y. Innovative technologies in the process of English language study by future law specialists. *Pedagogy and Education Managements Review*, (4), P. 29-38.
- 2. Arkushina Y. Application of modular-rating system of evaluation in the process of foreign (english) language learning by future specialists. *Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці. КЗ «Академія культури і мистецтв Закарпатської ОДА. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 2. Ужгород, 2022. С. 100-105.*
- 3. Arkushina Y. Technology of formation of foreign (english) communicative competence of future law specialists. *Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці. КЗ «Академія культури і мистецтв Закарпатської ОДА. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 1. Ужгород, 2022. С. 110-114.*
- 4. Шандрук С. І., Аркушина Ю. В. Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців на немовних факультетах в закладах вищої педагогічної освіти. *Наукові записки ЦДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки. Випуск 196. Кропивницький, 2021. – С. 69-75.*

- 5. Аркушина Ю. В. Формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права в закладах вищої освіти. Наукові записки ЦДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки. Випуск 199. Кропивницький, 2021. С. 180-185.
- 6. Аркушина Ю. В. Педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців права. Наукові записки ЦДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки. Випуск 200. Кропивницький, 2022. С. 176-182.
- 7. Radul V., Stryzhakov A., Arkushina Y., Radul O., Kravtsov V. Research on types of self-actualization of future masters in pedagogy. Amazonia Investiga, 12 (65), 2023. 39-48.
- 8. Аркушина Ю. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх юристів. Збірник тез доповідей [Електронний ресурс]. Матеріали V Інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії», 20 лютого 2021, Кропивницький. С. 334-337.
- 9. Аркушина Ю. В. Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців на немовних факультетах в закладах вищої педагогічної освіти. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Problems of modern science and practice», 21-24 вересня, 2021, Бостон, США. С. 219 – 222.
- 10. Аркушина Ю. В. Метод «мовного портфелю» як одна із технологій формування іноземної комунікативної компетентності у професійній діяльності майбутніх фахівців права. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Trends in the scientific development», 28 вересня – 1 жовтня, 2021, Ванкувер, Канада. С. 219-224.
- 11. Аркушина Ю. В. Формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців права в закладах вищої освіти. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Interactin of society and science: problems and prospects», 5-8 жовтня 2021, Лондон, Англія. С. 249-252.
- 12. Аркушина Ю. В. Проблема формування соціолінгвістичної компетентності у майбутніх фахівців права в процесі навчання у вищих навчальних закладах. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Science, theory and practice», 12-15 жовтня, 2021, Токіо, Японія. С. 252-256.
- 13. Аркушина Ю. В. Комунікація як основа соціолінгвістичної компетентності майбутнього фахівця права. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Trends in science and practice of today», 19-22 жовтня, 2021, Анкара, Турція. С. 226-228.
- 13. Аркушина Ю. В. Комунікація як основа соціолінгвістичної компетентності майбутнього фахівця права. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Trends in science and practice of today», 19-22 жовтня, 2021, Анкара, Турція. С. 226-228.
- 14. Аркушина Ю. В. Психолого-педагогічні умови розвитку іншомовної компетентності майбутніх фахівців права. Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами», 3 грудня 2021, Переяслав.
- 15. Аркушина Ю. В. Соціолінгвістична компетенція як структурний елемент системи комунікативної компетентності. Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Science foundations of modern science and practice», 23-26 листопада 2021, Афіни, Греція. С. 350-354.
- 16. Аркушина Ю. В. Latest educational technologies in the process of English language study by future law specialists. Матеріали VI Інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії», 21 лютого 2022 року, м. Кропивницький. С. 344-346.
- 17. Arkushina Y. Clil idea is a current European trend in the process of teaching the English language to future law specialists. Матеріали I Інтернет-конференції «Професійна діяльність вчителів: проблеми та стратегії» Громадська організація «Центр розвитку освіти «Нова генерація»» 28 листопада 2022, м. Кропивницький. С.95-99.
- 18. Arkushina Y. Modular rating system of assessment in the process of learning a foreign (English) language by future law specialists. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Управління високошвидкісними рухомими об'єктами та професійна підготовка операторів складних систем», 7 грудня 2022 року, м. Кропивницький. С. 383-385.

- 19. Аркушина Ю. В. Компетентнісний підхід в освіті: перспективи розвитку. Матеріали XXXXII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, курсантів і студентів «Авіація та космонавтика: напрями інноваційного розвитку» 12 квітня 20223, м. Кропивницький. С. 89-91.
- 20. Arkushyna Y. Features of the competent approach in the process of studying the English language. Матеріали II Інтернет-конференції «ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ: ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЇ» Громадська організація «Центр розвитку освіти «Нова генерація»» 28 квітня 2023, м. Кропивницький. С.45-50.
- 21. Arkushina Y. Overview of modern pedagogical technologies and teaching methods foreign languages according to European standards. Матеріали II Інтернет-конференції «ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ: ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЇ» Громадська організація «Центр розвитку освіти «Нова генерація»» 28 квітня 2023, м. Кропивницький. С. 72-78.

Наукова (науково-технічна) продукція: авторська програма формування та розвитку соціолінгвістичної компетентності у майбутніх фахівців права в зво

Соціально-економічна спрямованість: підвищення професійної компетентності, комунікативних навичок та можливість здійснення професійної діяльності майбутніми фахівцями права на міжнародній арені

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радул Валерій Вікторович
2. Valerii Radul

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5354-9142

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Льотна академія Національного авіаційного університету

Код за ЄДРПОУ: 37939527

Місцезнаходження: вул. Степана Чобану, 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комар Олег Станіславович

2. Oleh Komar

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8071-3905

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миценко Валерій Іванович

2. Valerii Mytsenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6034-0224

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070950

Місцезнаходження: просп. Університетський, буд. 8, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравцов Віталій Олександрович

2. Vitalii Kravtsov

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4824-2036

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Льотна академія Національного авіаційного університету

Код за ЄДРПОУ: 37939527

Місцезнаходження: вул. Степана Чобану, 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тимченко Світлана Василівна

2. Svitlana Tymchenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8627-1220

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Льотна академія Національного авіаційного університету

Код за ЄДРПОУ: 37939527

Місцезнаходження: вул. Степана Чобану, 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лещенко Геннадій Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лещенко Геннадій Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Аркушина Юлія Віталіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна